Punainen Risti

OLEMME ROHKEA JA LUOTETTAVA AUTTAJA KOTONA JA MAAILMALLA

Hallituksen raportti yleiskokoukselle toimikaudesta 2014–2017

Suomen Punainen Risti
Yleiskokous, Helsinki 10.–11.6.2017

Suomen Punainen Risti
Yleiskokous 10.-11.6.2017, Helsinki

Hallituksen raportti Helsingin yleiskokoukselle

Kulunut yleiskokouskausi on ollut varsin toisenlainen kuin osattiin odottaa. Kun kolme vuotta sitten yleiskokous hyväksyi toimintalinjauksen, ei voitu ennakoida, mitä kausi toisi tullessaan. Vuoden 2015 turvapaikanhakijoiden vastaanotto-operaatio muutti suunnitelmat, ja edellytti järjestöltä ja sen vapaaehtoisilta nopeaa reagointia ja paljon työtä. Operaatio vahvisti Punaisen Ristin valmiutta toimia yhdessä uusien vaatimusten edessä.

Kansainvälinen ympäristö näyttää yhä epävarmemmalta. Syyrian ja Irakin konfliktit jatkuvat ja jännitteitä on Euroopassakin Itämerta myöten. Pakolaiskriisin myötä Euroopasta tuli kansainvälisen Punaisen Ristin uusi operatiivinen näyttämö. Turvallisuuskysymykset ovat nousseet keskusteluun myös Suomessa. Mittavat rakenneuudistukset koskettavat kansalaisia läheltä, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta maakuntarakenteiden ja sitä myötä paikallisten yhteistyöverkostojen muuttumiseen. Uudistukset vaativat Suomen Punaiselta Ristiltä uusia työtapoja.

Kuluneella kaudella Suomen Punainen Risti on yhä useammin joutunut tekemään rajanvetoa viranomaisia tukevan ja kansalaisjärjestötoiminnan välillä. Järjestön periaatteita on haastettu, mutta ne ovat pitäneet.

Toimintaympäristön suurista yllätyksistä huolimatta vuoden 2014 yleiskokouksessa tehdyt strategiset valinnat ovat osoittautuneet oikeiksi. Panostaminen valmiuteen testattiin käytännössä ja osastot ja vapaaehtoiset olivat paikalla, kun heitä tarvittiin. Rasisminvastainen työ ja inhimillisyyden puolesta puhuminen on entistäkin ajankohtaisempaa, kun yhteiskunnallinen keskustelu polarisoituu. Yhteisölliselle toiminnalle on ollut tilausta erityisesti kun tuhansia uusia suomalaisia on kotoutumassa kuntiin.

Suomen Punainen Risti täyttää tänä vuonna 140 vuotta. Se on ollut tämän ajan luotettu ja vakaa järjestö, joka on ollut läsnä yhteiskunnan muutoksissa. Ollaksemme merkittävä toimija vielä huomennakin, se edellyttää meiltä rohkeaa uudistumista; kokonaisvaltaista valmiuden kehittämistä ja johtamista; vapaaehtoistoimintaa, johon pääsee mukaan ketterästi ja joka mukautuu tekijänsä osaamisen ja toiveiden mukaan, ohjelmia ja vapaaehtoistoimintaa tukevien digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä keskitetympiä tukipalveluita ja –järjestelmiä. Suomen tunnetuimpana järjestönä kehittyminen vaatii rohkeutta jatkossakin. Edellisen toimintalinjauksen tavoitteista on osasta jääty jälkeen; järjestön jäsenmäärä laskee, nuoria näkyy toiminnassa vähän, ja Suomen Punaiselta Ristiltä odotetaan modernimpaa otetta.

Tässä toimintaympäristössä järjestö on pyrkinyt uudistamaan itseään ja tapojaan tehdä vapaa-ehtoistoimintaa niin, että se on ajankohtainen ja vastaa tarpeeseen. Hallitus on tällä kaudella pyrkinyt reagoimaan yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin mm. määrittämällä järjestön omistajapolitiikkaa, sen asemaa ensiapumarkkinoilla sekä sääntöuudistuksen yhteydessä jäsenyyden ja vapaaehtoisuuden kokemusten ja toimintamallien muutoksia. Yhteistyötä keskustoimiston ja piirien välillä on systemaattisesti kehitetty, ja sen on tuonut tuloksia.

Kyse on monilta osin järjestön rakenteisiin ja toimintatapoihin syvälle vaikuttavista muutoksista, joiden loppuun saattaminen vaatii aikansa. Työ on vasta laitettu alulle.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto ja maahanmuuttotyö

Vuoden 2015 syksyllä turvapaikanhakijoiden määrän voimakas kasvu käynnisti Suomen Punaisessa Ristissä rauhanajan suurimman kotimaan avustusoperaation. Operaatio tarjosi valtavalle määrälle ihmisiä mahdollisuuden auttaa ja olla mukana koko yhteiskuntaa koskettaneessa murroksessa.

Vaikka operaatio alkoi yllättäen, valmius toimintaan oli olemassa ja siihen oli varauduttu käytännön tasolla jo vuosien ajan. Mallit ja järjestelmät oli tehty, mutta vasta syksyn 2015 todellisuus näytti, miten ne toimivat käytännössä. Operaation aikana opimme entistä paremmin tekemään yhteistyötä sekä järjestömme sisällä, että muiden järjestöjen ja viranomaisten kanssa. Kuten kaikessa työssämme, myös vastaanottotoiminnan perustana on ollut avun tarvitsijoiden ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien auttaminen.

Tilanteesta johtuen syksyllä 2015 vapaaehtoiseksi ilmoittautui internetin kautta ennätykselliset 13 000 henkeä, joista noin viidesosa on edelleen mukana toiminnassa. Haasteena vastaanottokeskuksissa tapahtuvassa vapaaehtoistoiminnassa oli yhtenäisen linjan puuttuminen vapaaehtoisten roolista ja tehtävistä. Tämän kehittämiseen ryhdyttiin panostamaan voimakkaasti operaation ensimmäisen vaiheen jälkeen.

Nopeaa vastaanottomäärien kasvua seurasi myös nopea lasku. Jo vuoden 2016 puolivälistä alkaen vastaanottokeskuksia on suljettu kiihtyvällä tahdilla. Samalla turvapaikan saaneiden kuntaan siirtymiseen ja kotoutumisessa tukemiseen on laitettu enemmän voimavaroja. Tukeamme tarvitsevat myös ne kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet hakijat, jotka ovat jääneet Suomeen nk. paperittomina. Myös tähän Suomen Punaisella Ristillä on valmius.

Suomalainen turvapaikkapolitiikka on vaatinut järjestöltä panostusta vaikuttamistyöhön. Median ja suuren yleisön kiinnostus on ollut huomattavaa. Samalla lainsäädäntöön tehdyt nopeat ja merkittävät muutokset ovat edellyttäneet aktiivista reagointia. Osa muutoksista on vaikuttanut järjestöön suoraan vastaanottokeskusten ylläpitäjänä. Järjestö onkin ollut huolissaan useista kolmen vuoden aikana tehdyistä lainmuutoksista ja pyrkinyt vaikuttamaan viranomaisiin, jotta heikoimmassa asemassa olevien oikeudet toteutuisivat täysipainoisesti.

Valmiuden vahvistaminen jatkuu

SPR:n rooli valmiusorganisaationa on ollut yleiskokouskaudella keskiössä. Vapaaehtoisten digitaalisen hälytysjärjestelmän kehitystyö ja käyttöönotto nopeuttaa vapaaehtoisten hälyttämistä tehtäviin. Vastaanotto-operaation arviointi sekä järjestön kokonaisvalmiuden arviointi 2016–2017 nostivat esiin ne konkreettiset tarpeet, joita valmiutemme kehittäminen edelleen vaatii. Keväällä 2017 hallituksen hyväksymä kokonaisvalmiuden kehittämissuunnitelma antaa hyvän perustan entistä paremmalle valmiudelle tulevalla yleiskokouskaudella.

Turvapaikanhakijoiden vastaanotto-operaation lisäksi osastot olivat mukana suuressa määrässä kotimaan avun tilanteita. Henkisen tuen ja psykologiryhmän osaamista tarvittiin esimerkiksi Imatralla ampumavälikohtauksen uhreja autettaessa. Lisäksi järjestettiin valtakunnallinen valmiusharjoitus Äkkilähtö, joka sai kiitettävästi sekä osastoja että koululaisia liikkeelle, vaikka sen ajallinen osuminen heti raskaan kotimaan operaation jälkeen vaatikin erityisiä ponnisteluja erityisesti osastoilta. Hallitus myös hyväksyi kaudella uudet kotimaan avun ohjeet kotimaan onnettomuus- ja kriisitilanteissa auttamiseksi.

Kansainvälisen ja kotimaan valmiuden yhteistyö tiivistyi. Yhteisiä toimintatapoja harjoiteltiin mm. Barents Rescue 2015 -harjoituksessa, jossa kehitettiin kansainvälisen avun vastaanottoa suur-onnettomuudessa. Vastaanotto-operaatiossa yhteinen valmius otetiin konkreettisesti käyttöön, kun kansainvälisen avun reservi ja Kalkun logistiikkakeskus tukivat kotimaan operaatiota. Myös tulevassa valmiuden kehittämistyössä panostetaan kotimaan ja kansainvälisen valmiuden yhteistoimintaan.

Sisäisen turvallisuuden kysymykset ovat nousseet vahvasti esille suomalaisessa yhteiskunnassa viimeisten vuosien aikana. Suomen Punainen Risti on ollut mukana valmistelemassa

sekä sisäisen turvallisuuden strategiaa, että yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa. Lisäksi SPR on edustanut koko järjestökenttää valtioneuvoston Turvallisuuskomiteassa.

Vapaaehtoistoiminta muuttaa muotoaan

Vapaaehtoisten määrä on pysynyt osastoissa toimivien vapaaehtoisten suhteen tasaisena, vaikka osastojen määrä on laskenut. Kokonaisuutena erityisesti jäsenmäärän kehitys on kuitenkin huolestuttavaa. Vapaaehtoistoiminta elää kasvun aikaa, mutta uudet vapaaehtoiset eivät näy perinteisissä osastojen vapaaehtoistilastoissa. Siksi jatkossa meiltä tullaan edellyttämään entistä parempia toiminnanohjaus- ja seurantajärjestelmiä. Vapaaehtoisille tarjottaville palveluille asetettavat vaatimukset erityisesti digitaalisessa toimintaympäristössä kasvavat jatkuvasti.

Uusien vapaaehtoisten vastaanottoon kiinnitetään erityisen paljon huomiota kaikilla järjestötasoilla. Vapaaehtoiseksi ilmoittautuminen internetin kautta on kasvanut. Mukaan toimintaan pääsee kuitenkin vain noin viidesosa halukkaista. Lyhytkestoiselle vapaaehtoistoiminnalle olisi enemmän kysyntää. Kyseessä on tulevan yleiskokouskauden keskeisimpiä haasteista.

Yksi keskeinen väylä järjestön toimintaan on sen koulutusjärjestelmä. Vapaaehtoisten koulutus-järjestelmää ryhdyttiin uudistamaan ja syksyllä 2016 aloitetun vapaaehtoiskoulutuksen kehittämisen tavoitteeksi asetettiin entistä yhdenmukaisempi ja vapaaehtoisen näkökulmasta selkeämpi ja keveämpi järjestelmä, jonka tulee mahdollistaa vapaaehtoisen aiemman osaamisen parempi tunnistaminen ja tunnustaminen.

Uutena vapaaehtoisuuden muotona syksyllä 2016 kokeiltiin verkkovapaaehtoisuutta. Kokeilun tavoitteena oli parantaa Punaisen Ristin läsnäoloa internetissä, tarjota joustavampia mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistoimintaan sekä kerätä kokemuksia ja palautetta uudesta vapaaehtoistoiminnan muodosta. Kokeilu osoitti, että verkossa suoritettavat vapaaehtoistehtävät herättävät kiinnostusta ja johtavat myös konkreettisiin tuloksiin.

Viestintäkanavia modernisoidaan

Mediakentän muuttuessa voimakkaasti Punaisen Ristin viestintää on kehitetty monikanavaiseksi. Aktiiviseen läsnäoloon sosiaalisessa mediassa on panostettu erityisen paljon ja siitä on kehittynyt merkittävä vuorovaikutuksen kanava. Järjestön näkyvyys perinteisessä mediassa on hyvä ja on osaltaan vaikuttanut siihen, että Suomen Punaisen Ristin toimintaan luotetaan Suomessa laajasti ja se tunnetaan hyvin. Erityisesti vastaanotto-operaatioon liittyvä viestintä onnistui nopeasti muuttuvissa tilanteissa hyvin.

Digitalisaatio tarjoaa järjestötoiminnalle laajoja mahdollisuuksia ja entistä useampi vapaaehtoisuudesta kiinnostunut löytää Punaisen Ristin toiminnan verkossa. Aloitimme verkkoviestinnän uudistusprojektin keväällä 2016 ja laajemman, vapaaehtoisten verkkopalveluiden kehittämisen keväällä 2017. Ohjelmassa luodaan vapaaehtoistoiminnalle ohjausjärjestelmä, joka on asiakas-lähtöinen ja digitaalinen. Tarkoituksena on luoda prosessi, joka tukee niin yksittäistä toimijaa kuin osastoja sekä mahdollistaa paremman tuen tarjoamisen. Käytännössä tuloksena on mm. vapaaehtoiselle tarkoitettu käyttöliittymä ja sen taustalla toimiva vapaaehtoisen polun parempi tukeminen digitaalisilla välineillä.

Hyvinvointia tukevia ohjelmia kootaan yhteen

Valmiuden, terveyden ja hyvinvoinnin toiminnassa kulunutta yleiskokouskautta on leimannut valmistautuminen toimintaympäristöä muuttavaan sote- ja maakuntauudistukseen. Vapaaehtois-toiminnan roolia toisaalta kuntiin jäävässä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä ja toisaalta maakuntien vastuulle tulevan palvelutuotannon täydentäjänä on tarkasteltu uudelleen. Huono-osaisuuteen vastaamiseksi Suomen Punainen Risti liittyi tauon jälkeen myös jälleen EU:n rahoittaman ruoka-avun jakeluun.

Vapaaehtoisten ylläpitämä terveyspistetoiminta laajeni. Yhteisölähtöisen, vapaaehtoistoimintaan perustuvan laaja-alaisen terveyden edistämisen ohjelman valmistelu käynnistyi. Uusi

ohjelma tulee kokoamaan yhteen terveyden edistämisen toiminnat päihdetyön, seksuaaliterveyden, terveyspistetoiminnan ja koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisemisen osalta entistä vaikuttavammaksi vapaaehtoistoiminnaksi.

Syksyllä 2014 hallitus hyväksyi järjestölle uuden kouluyhteistyön linjauksen, jossa kunnianhimoisena tavoitteena on, että kaikki suomalaiset peruskoululaiset saavat kouluaikanaan Suomen Punaisen Ristin järjestämän ensiapukoulutuksen. Nämä kokemukset nuorten ensiaputoiminnan kehittämiseksi yhteistyössä koulujen kanssa avaavat uusia mahdollisuuksia järjestölle nuorten tavoittamiseksi. Nuoret ovat myös olleet aktiivisia omien rekrytointitempaustensa suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Ystävätoiminnan monipuolistuminen jatkui: tukea ja toimintaa tarjottiin eri-ikäisille ja eri elämänvaiheissa oleville ihmisille. Yhdessä Mannerheimin Lastensuojeluliiton kanssa toteutettu Koko Suomi leikkii –ohjelma tavoitti kaikki Suomen kunnat ja on ainutlaatuinen esimerkki ketterästä, eri sukupolvia yhdistävästä toiminnasta, jota ohjaa ihmisten oma osaaminen ja innostus. Täyttä elämää eläkkeellä -valmennuksen kautta on tarjottu eläkkeelle siirtyville ja juuri siirtyneille tukea elämänmuutokseen sekä omaehtoisen hyvinvoinnin vahvistamiseen mm. vapaaehtoistoimintaan osallistumalla. Uudenlaisia avauksia tarvitaan jatkossakin. Vuonna 2016 SPR myös toi esille suomalaista yksinäisyyttä sen omille vapaaehtoisille suunnatun yksinäisyyskyselyn julkistamisen kautta. Kysely toimi hyvänä vaikuttamistyön kärkenä ja samalaista kokemustiedon keräämistä ja käyttämistä inhimillisyyden puolesta puhumisessa voidaan kehittää myös muilla toimialoilla.

Talouden ja hallinnon tukipalvelut kehittyvät

Yleiskokous asetti tavoitteeksi, että järjestön talous kehittyy tasapainoisesti. Yleiskokouskaudella ulkopuolisen rahoituksen taso on kyetty säilyttämään ja vahvistamaan oman varainhankinnan tuloksia, mikä on tukenut talouden tasapainoista kehitystä. Piirien talouteen on vaikuttanut erityisesti vastaanottotoiminnan kasvu.

Koko järjestön toiminnan ja talouden johtaminen vaatii tuekseen tietoa järjestön kokonaistoiminnasta. Tarvittavan tiedon tuottamiseksi järjestössä on yleiskokouskaudella kehitetty yhtenäisiä kirjanpitopalveluita, uudistettu talousorganisaatiota, keskitetty palkkahallintoa, otettu käyttöön uusi talousjärjestelmä sekä laajennettu palvelutarjontaa uusille yksiköille. Vuoden 2017 alussa käynnistettiin myös osastokirjanpitopalvelut, jotka samalla vastaavat osastojen rahaston-hoitajien taloustuesta ja -koulutuksista sekä osastojen toiminnantarkastajien talouskoulutuksesta.

Yhtenäiset tukipalvelut mahdollistavat jatkossa entistä paremmin yhteisen tietopohjan, mikä tukee järjestön sisäisiä raportointitarpeita sekä nykyaikaisia laskennan ja valvonnan vaatimuksia. Parhaillaan käyttöönotettavan uuden raportointijärjestelmän ominaisuudet mahdollistavat entistä tehokkaamman tiedolla johtamisen.

Yleiskokouskaudella myös henkilöstötyössä on korostunut vahvasti turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminta. Toiminnan volyymin merkittävä kasvu, laajentuneen toiminnan mukanaan tuomat tarpeet ja tukipalveluiden uudistaminen toivat mukanaan prosessien, toimintatapojen ja osaamisen kehittämistarpeita.

Varainhankinnan kasvustrategia

Järjestövarainhankinnan järjestelmällinen kehittäminen ja tuloksen kasvattaminen vaatii merkittäviä investointeja. Suomen Punainen Risti on aiemmin ollut johtava varainhankkija Suomessa, mutta muiden järjestöjen tekemät panostukset etenkin kuukausilahjoittajahankintaan muuttavat tilannetta.

Tästä syystä heti toimikautensa alussa järjestön hallitus hyväksyi kolmivuotisen varahankinnan kasvustrategian, jonka pääpaino on järjestön kuukausilahjoittajien määrän kasvattamisessa. Tavoitteena on, että SPR on jälleen varainhankinnallisesti maamme suurin järjestö

vuonna 2020. Hallituksen johtamana asetetut osatavoitteet saavutettiin jokaisena yleiskokousvuotena ja järjestön kuukausilahjoittajien määrä nousi 25 000:stä 55 000:en yleiskokoukseen mennessä.

Varainhankinnallisen ensiapukoulutuksen kehittäminen

Ensiapukoulutus on tutkimusten mukaan Suomen Punaisen Ristin tunnetuimpia toimintamuotoja. SPR:llä on maassamme johtava asiantuntijarooli ensiavussa ja olimme pitkään ainoa ensiavun kouluttajakoulutusta antava taho. Järjestön koulutusmäärät ja myös koulutuksista saatavat tuotot ovat kuitenkin laskeneet vuodesta 2010 lähtien.

Suomen Punaisen Ristin toimintalinjauksessa 2015–2017 tavoitteeksi asetettiin johtava asema ensiapukoulutuksessa. Järjestön hallitus antoi pääsihteerille toimeksiannon selvittää, miten järjestön toteuttama ensiapukoulutus tulisi tulevaisuudessa järjestää valtakunnallisesti yleis-kokoustavoitteen saavuttamiseksi niin, että samalla voidaan vahvistaa järjestön ensiapuryhmä-toimintaa ja asiantuntijuutta.

Laajojen selvitysten tuloksena ehdotettiin, että SPR perustaa valtakunnallisesti johdetun varainhankinnallisen ensiaputoiminnan yksikön, jonka toiminnan kantavia teemoja ovat panostus tuotekehitykseen, voimakas resursointi myyntiin ja markkinointiin sekä koulutustuotannon valtakunnallinen yhtenäistäminen ja laatuprosessien kehittäminen.

Tammikuussa 2017 järjestön hallitus päätti perustaa osakeyhtiön, jonka ydinliiketoiminta-ajatuksena on tarjota koko Suomessa kaupallista ensiapukoulutusta liitännäispalveluineen sekä yksityisille henkilöille että yrityksille ja yhteisöille. Kaikki piirit päättivät lähteä mukaan perustettavaan yritykseen, jonka perustamiskokous pidetään 9.6.2017. Yrityksen toiminnan suunniteltu käynnistymisajankohta on syyskuussa 2017.

Laitokset

Veripalvelu

Kauden aikana järjestön hallitus käsitteli Veripalvelun kehitystä ja sen organisoimista osana Suomen Punaista Ristiä. Käsittelyn aikana selkiytettiin Veripalvelun tärkeää roolia järjestön toiminnassa. Selvitysten jälkeen hallitus päätti, että Veripalvelu toimii SPR:n laitoksena, jota johtaa SPR:n hallituksen nimittämä johtokunta.

Lääketieteen ja hoitomenetelmien kehittymisen myötä verenluovutusten tarvetta mitoittava punasolujen käyttö on Suomessa vähentynyt neljänneksellä kymmenessä vuodessa. Viimeisten kolmen vuoden aikana vähennystä on ollut noin 8 % ja kehitys tulee jatkumaan lähivuosina. Tämä on merkinnyt verenluovutusten vähenemistä samassa suhteessa. Veren käytön väheneminen merkitsee Veripalvelulle jatkuvaa muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutumista, missä se on onnistunut hyvin.

Veripalvelu välittää vuosittain noin 150 kantasolusiirrettä käytettäväksi verisyöpien hoitoon. Kantasolurekisterin toiminnassa kansainvälisellä yhteistyöllä on suuri merkitys. Suurin osa suomalaisten tarvitsemista kantasolusiirteistä haetaan ulkomailta. Vastavuoroisesti suomalaiset kantasolujen luovuttajat auttavat ulkomaisia potilaita.

Veripalvelussa tehdään aktiivista akateemista tutkimusta. Vuosina 2014-2016 valmistui kolme väitöskirjaa ja Veripalvelun tutkijat olivat noin sadan muun vertaisarvioidun tiede- tai asiantuntija-julkaisun tekijöinä.

Kontti-ketju

Kontti-ketju on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti. Uudet yksiköt on perustettu Espooseen (2015) ja Helsinkiin (2016) ja monella paikkakunnalla myymälää on uudistettu. Ketjussa asioi vuoden 2016 aikana miljoona ihmistä ja kolme miljoonaa tavaraa löysi uuden omistajan. Sekä ketjun myynti että jaettava tulos on kasvanut. Työllistämistoimien piirissä on lähes 1000 ihmistä vuosittain, vaikka työllistäminen on jatkuvassa muutoksessa yhdistyksille suunnattujen palkka-tukimäärärahojen vähenemisen vuoksi.

Kontti-ketju tarjoaa ihmisille mahdollisuuden olla mukana Punaisen Ristin auttamisen ketjussa lahjoittamalla ja ostamalla kierrätystuotteita. Toimintaa on määrätietoisesti kehitetty yhä lähemmäksi vähittäiskaupan toimintamalleja, jotta saadut lahjoitukset tuottavat entistä enemmän varoja avustustyöhön. Samalla ketjun ja sen henkilöstön kyky sopeutua ympäristön muutoksiin on parantunut. Syksyn 2015 aikana Kontit olivat tärkeässä roolissa kanavoidessaan ihmisten vaate-lahjoituksia turvapaikanhakijoille ja Konttien henkilöstön kokemus kulumisesta Punaiseen Ristin kokonaisuuteen vahvistui operaation aikana.

Nuorten Turvatalot

Nuorten turvatalojen keskeiset sisällölliset tavoitteet ovat kuluneella kolmivuotiskaudella olleet matalan kynnyksen nopea apu, varhainen ennaltaehkäisevä työ nuorten ja perheiden parissa, nuorten yksinäisyyden torjuminen ja monimuotoisen vapaaehtoistoiminnan kehittäminen.

Nuorten muuttuviin tuen tarpeisiin on kyetty vastaamaan toimintoja uudistamalla. Turvataloilla on tunnistettu lisääntyvä tarve tehdä jalkautuvaa työtä, jota on alettu toteuttaa mm. verkkotyön ja popup-toiminnan menetelmin sekä erilaisissa asiantuntijaverkostoissa, jotka käsittelevät sekä akuutteja kysymyksiä (mm. väkivaltatilanteet) että valmiutta. Tukea on kohdennettu teini-ikäisten nuorten ohella itsenäistymisvaiheessa oleville nuorille mm. tukikummitoiminnan keinoin.

Nuorten turvataloilla on panostettu pitkäjänteiseen verkostoyhteistyöhön kuntien ja järjestöjen kanssa. Erityisen hyviä tuloksia on saatu sosiaalitoimen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Lisäksi vuoropuhelu koulujen kanssa on yhä systemaattisempaa, minkä seurauksena useampi nuori on löytänyt turvatalot ja turvatalojen ennaltaehkäisevä rooli on vahvistunut.

Kansainvälinen avustustoiminta

Yleiskokouskauden aikana humanitaariset tarpeet maailmalla ovat olleet ennennäkemättömät. Avun tarve globaalisti on suurin sitten toisen maailmansodan. Suomen Punainen Risti on viime vuosien aikana vahvistanut läsnäoloaan Lähi-idässä ja lisännyt toimintaa Syyriassa, Irakissa ja Libanonissa.

Maailmanlaajuisesti olemme hyvän kansainvälisen valmiuden avulla pystyneet reagoimaan isoihin katastrofeihin ja kriiseihin. Isompia terveydenhuollon katastrofiyksiköitä on lähetetty auttamaan Länsi-Afrikan ebola-operaatioon, Nepaliin maanjäristyksen jälkeen, Kreikkaan pakolaiskriisin synnyttämille pakolaisleireille sekä Irakiin auttamaan Mosulin taisteluissa haavoittuneita.

Katastrofiyksiköitä on kehitetty edelleen, muun muassa kohti uusia kansainvälisiä standardeja. Uutena konseptina on kehitetty yksikköä evakuointitilanteita varten. Evakuointikeskusta voidaan käyttää laajasti erityyppisissä evakuointitilanteissa kerrostalopalosta laajamittaiseen maahan-tuloon. Punaisen Ristin liikkeen katastrofiyksikköjärjestelmän uudistamisella pyritään paremmin vastamaan tulevaisuuden humanitaarisiin haasteisiin.

Globaalin heikentyneen humanitaarisen tilanteen taustalla ovat erityisesti konfliktit ja siksi Suomen Punainen Risti on syventänyt yhteistyötään Punaisen Ristin kansainvälisen komitean (ICRC) kanssa. Strategisella yhteistyösopimuksella pyritään muun muassa lisäämään lähetettyjen suomalaisten delegaattien määrää ja parantamaan järjestön mahdollisuuksia hoitaa

laajempia osuuksia komitean operaatioissa. Yhteistyötä on kehitetty myös alueellisesti, etenkin Itämeren alueella. Päämääränä on vahvistaa alueellisia resursseja ja kykyä toimia yhdessä alueellisen katastrofin tai kriisin sattuessa. Samalla Suomen Punainen Risti edustaa vuosina 2017-2019 Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälistä liittoa (IFRC) tarkkailijana Arktisessa neuvostossa.

Henkilöreserviin on kauden aikana otettu 215 uutta avustustyöntekijää. Kansainvälisen reservin vahvuus tuli esille muun muassa syksyllä 2015, jolloin siitä rekrytoitiin yli sata ihmistä vastaan-otto-operaatioon.

Suomen Punaisen Ristin kehitysyhteistyön päätavoitteena on ollut edesauttaa ihmisten ja yhteisöjen katastrofikestävyyden vahvistumista rakentamalla turvallisempia ja terveellisempiä yhteisöjä terveyteen ja katastrofivalmiuteen keskittyvien hankkeiden kautta. Hankkeita toteuttavien kumppaniyhdistysten kykyä ja kapasiteettia toteuttaa tehtäväänsä ja strategiaansa sekä tarjota palveluitaan tuetaan mm. kehittämällä osasto- ja vapaaehtoistoimintaa.

Vuonna 2017 valmistunut kansalaisjärjestöjen ohjelmatyön arviointi vahvisti, että kansalaisjärjestöjen työ täydentää monipuolisesti Suomen kehityspolitiikkaa ja humanitaarisen avun linjausta. Erityisesti Suomen Punaisen Ristin tukemat pitkäkestoiset terveysohjelmat ovat saaneet aikaan tuloksia ja järjestön terveysosaamista arvostetaan maailmalla. Kaupungistumisen tuomat sosiaaliset, ympäristölliset ja inhimilliset haasteet näkyvät entistä vahvemmin erityisesti Aasian ohjelmissa, kun taas ilmastonmuutos, kuivuus ja konfliktit ovat määrittäneet työtä eteläisessä ja itäisessä Afrikassa. Humanitaarinen apu ja kehitysyhteistyö kulkevat rinta rinnan mm. Afganistanissa, Etelä-Sudanissa ja Somaliassa.

Ulkoministeriön leikkaukset kehitysyhteistyörahoitukseen ovat kuitenkin vuodesta 2016 alkaen vaikuttaneet merkittävästi koko järjestökenttään. Vaikka Suomen Punainen Risti teki alueellista keskittämistä jo aiemmin, leikkausten myötä hankkeita ja siten myös työllä tavoitettujen ihmisten määrää jouduttiin vähentämään. Järjestö on onnistunut jatkamaan kumppanuuksia ja yksittäisiä hankkeita muulla rahoituksella, mutta kehitysyhteistyön vaikuttavuus on kaiken kaikkiaan määrällisesti pienentynyt. Määrärahaleikkaukset ovat vaikuttaneet myös humanitäärisen avun rahoitukseen. Varauksia nopeita lähtöjä varten on rajoitetusti, mikä voi vaikuttaa avun nopeuteen ja tehokkuuteen, etenkin isojen yksiköiden kuten kenttäsairaaloiden kohdalla.

Hallitus

Järjestön hallituksen puheenjohtajana toimi Pertti Torstila ja varapuheenjohtajina Henri Backman, Christel von Frenckell-Ramberg ja Otto Kari. Hallituksen jäseninä olivat Hannu Harri, Eija Karine, Irmeli Metsänen, Maria Pietikäinen, Markku Suokas ja Alpo Tanskanen.

Hallitus piti yleiskokousten väliajalla 31 kokousta, ml. viisi kahden päivän seminaaria toiminnan ja talouden suunnittelua varten. Hallitus piti lisäksi viisi yhteistä tapaamista piirien puheenjohtajien, toiminnanjohtajien sekä toimivan johdon kanssa. Yhteisissä seminaareissa käsiteltiin erityisesti taloutta, ensiapukoulutusta, kansainvälisen ja kotimaan toiminnan kehittämistä sekä yhteistä valmiutta.

Suomen Punainen Risti